

Descripció	Projecció i comentari de la pel·lícula <i>Bowling for Columbine</i> .
Temàtiques	Agressivitat, seguretat, violència cultural, ús d'armes.
Objectius	Analitzar les causes de l'ús de les armes i de la cultura de la violència. Apuntar els possibles factors que fan aflorar actituds que potencien l'ús de la violència, com el sentiment de propietat, la cerca de seguretat, el sentiment de superioritat...
Temporalització	Mínim dues hores de durada.
Continguts	Conceptes: Violència cultural, agressivitat, sentiment de propietat, ús d'armes... Procediments: Projecció d'una pel·lícula, anàlisi d'imatges. Actituds: Actitud crítica respecte de l'ús de la violència com a mecanisme per solucionar els conflictes. Foment de la discussió, el respecte i el diàleg com a instruments per buscar el consens.
Material	Pel·lícula: <i>Bowling for Columbine</i> , de Michael Moore. Televisor. Reproductor de DVD o vídeo. Material per escriure.
Documentació	Quadre per a l'anàlisi de la pel·lícula.
Desenvolupament	Abans de procedir a veure la pel·lícula, repartir un full en blanc a cada persona del grup perquè hi anoti o reculli tres coses que responguin d'alguna manera a la pregunta: "Per què la gent s'arma?" Projecció de la pel·lícula. En acabar la pel·lícula, fer una posada en comú amb les respostes. Omplir un quadre amb el resum de les conclusions a les quals s'ha arribat i les escenes o les dades de la pel·lícula que les exemplifiquen.
Orientacions	<i>Bowling for Columbine</i> és una pel·lícula del director nord-americà Michael Moore que va guanyar l'Oscar al millor documental el 2003. Es tracta d'un film que parteix del tràgic tiroteig que va tenir lloc a l'institut Columbine l'any 1999, en què dos alumnes van assassinar catorze companys i un professor abans de suïcidar-se. A partir d'aquest fet, el director planteja una reflexió sobre la cultura nord-americana de les armes de foc i els seus efectes, buscant una resposta a la pregunta de per què als EUA moren 11.000 persones cada any víctimes de les armes de foc. Es tracta d'una pel·lícula que analitza a fons el país, fent una radiografia de l'ambient social, els motius polítics i els interessos empresarials al voltant del tema de les armes, i que pot generar diversos debats, segons en quins aspectes se centri l'atenció. Podríem discutir sobre la política exterior nord-americana; sobre les causes profundes de la violència als EUA, lligades a la pobresa i a les ínfimes condicions socials en què viu la major part de la població; sobre el racisme; sobre la televisió, o sobre la cultura de la por. Però, més que aprofundir en un d'aquests temes, el que proposem aquí és analitzar les causes o els perquès de l'ús de les armes i la cultura de la violència, partint dels exemples que ens ofereix la pel·lícula. En els fulls en blanc que repartim pretenem que els membres del grup hi anotin un titular, una frase (sigui una adaptació o sigui de producció pròpia), una imatge significativa o una dada que desconeixien que pugui respondre a la pregunta: "Per què la gent s'arma?" En acabar la pel·lícula, comentarem les dades, frases i imatges que cada persona hagi apuntat. Comentarem de manera informal aquesta informació i cadascú explicarà per què ha recollit aquestes dades, etc.

A mesura que anem fent els comentaris, anirem apuntant al paper d'embalar les aportacions de cada persona, intentant recollir o agrupar les principals causes de l'ús de les armes i de la cultura de la violència que apareixen a la pel·lícula. A continuació, desglossarem les causes en actituds que també es veuen reflectides en el film i ho exemplificarem amb les idees que hagi anat apuntant cada membre del grup (passarem de la informació general a la concreta).

A l'annex, proposem un quadre com a exemple perquè serveixi de referència. En funció del tipus de públic, podem optar per fer un quadre similar o simplement fer una llista d'allò que la gent digui i explicar les conclusions que se citen al quadre, indicant quines serien aquestes causes generals i ordenant una mica la informació que vagi sortint.

Quadre de causes de l'ús de les armes i de la cultura de la violència

Causes	Desglossament o subtemes	Explicació, exemples en la pel·lícula
<p>És normal tenir armes.</p>	<p>La presència d'armes és quotidiana i es viu com una cosa normal.</p> <p>La tinença d'armes està generalitzada, no hi ha un únic perfil de persona armada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • En la televisió es veuen constantment imatges de violència. La població hi està acostumada: un estudiant n'amenança un altre amb una pistola, un altre va fabricar napalm a casa seva, i ho diuen amb absoluta normalitat. A la ciutat de Virgin, a Utah, fins i tot van obligar els seus habitants a tenir un arma. • Apareixen un agricultor biològic, un delinquant, un representant immobiliari, policies, estudiants, etc.
<p>Les armes s'associen a uns valors determinats.</p>	<p>Llibertat.</p> <p>Responsabilitat en la protecció dels teus.</p> <p>Tradicició.</p> <p>Masculinitat.</p> <p>Poder.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Frases de Charlton Heston: «Visc en un país lliure i faig el que vull». La tinença d'armes es converteix així en una expressió de la llibertat personal: ser americà = ser lliure = poder tenir una arma. • Declaracions de la noia vestida de militar: «La teva responsabilitat és protegir els teus; si tu no ho fas, qui ho farà? Ocupa't tu de la teva pròpia protecció». • Històricament sempre ha estat així. La milícia de Michigan al començament de la pel·lícula apareix «jugant» a les armes i argumenta el seu gust per les armes com a part dels seus «usos i costums». • Gairebé totes les persones que apareixen a la pel·lícula parlant d'armes o aguantant-les amb les mans són homes. Les poques dones que apareixen parlant a favor de les armes van vestides de militars. • Els nens que apareixen amb armes que fan el mateix soroll que les reals: «És el so del poder».
<p>La gent viu obsessionada per la seguretat.</p>	<p>Constants al·lusions a la necessitat de seguretat.</p> <p>Es lliga el concepte de <i>seguretat</i> amb la tinença d'una arma.</p> <p>No es relacionen les morts amb el fàcil accés a les armes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Exemples de barris segurs per criar els fills, cases amb reixes, cambres de seguretat a les cases, etc. Però la inseguretat no la relacionen amb la pobresa, la falta d'infraestructures socials, les males condicions de la població, etc. • La protecció passa sempre per la tinença d'una arma. Lligat amb allò que s'ha comentat abans de la responsabilitat de protegir els teus: amb una arma estàs més segur perquè pots protegir els teus sense dependre de la policia. • No saben per què els alumnes de l'institut Columbine van recórrer a la violència. Citen moltes raons menys la raó que va causar una tragèdia d'aquesta magnitud: perquè tenien armes. Sembla que només les persones que han sofert en la seva pròpia pell o família algun tipus de violència armada són conscients que les armes no protegeixen i que són perilloses.

Quadre de causes de l'ús de les armes i de la cultura de la violència

Causes	Desglossament o subtemes	Explicació, exemples en la pel·lícula
<p>La gent viu amb una por constant.</p>	<p>Cultura de la por generalitzada. Construcció de les amenaces.</p> <p>La por ven.</p> <p>Sense argumentació real.</p> <p>Racisme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Capítol de dibuixos animats de <i>South Park</i> sobre la història dels EUA explicada a través de la por. • Des de la televisió es van donant notícies que sumeixen el país en el pànic: conseqüències de l'efecte 2000, les abelles africanes assassines, fulla d'afaitar en una poma de Halloween, productes dietètics perillosos, intentar passar despercebuts i sense cridar l'atenció pel carrer, etc. L'entreteniment de la població és el delictes del dia que apareix a la televisió. Notícies sensacionalistes per no centrar l'atenció en allò que realment importa: «Els veritables problemes no venen» (declaracions de Marilyn Manson). • Productor de televisió que afirma que «l'odi, la ira i la violència venen. La tolerància i la comprensió no». Quan hi ha un perill augmenten les vendes de productes relacionats amb la seguretat: productes de defensa, uniformes, construcció de cambres de seguretat a les cases, etc. • S'alarma sense motius. La majoria de les alarmes que es donen acaben en no res, no succeeix res. L'autor del llibre <i>La cultura de la por</i> ho diu ben clar: «Els assassinats han baixat un 20%, però la cobertura als mitjans de comunicació ha pujat un 600% (!!!), amb la qual cosa aquests aconseguen augmentar la por que aquests delictes es cometin». • Por per part de l'Amèrica blanca de l'home negre. A les notícies de successos sempre apareix un negre anònim i perillós cometent maleses. El sospitós sempre és negre i, sigui veritat o no, la gent sempre s'ho creu. Fins i tot les abelles africanes són més violentes.
<p>L'accés a les armes és molt fàcil.</p> <p>Les empreses d'armes tenen un gran poder.</p>	<p>Fàcil accés.</p> <p>Regulació laxa i poc control.</p> <p>Cobertura legal.</p> <p><i>Lobby</i> de les empreses.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A Michael Moore li regalen una arma per obrir un compte corrent en un banc, compra municions en una perruqueria i en qualsevol supermercat, etc. • El qüestionari que omple Michael Moore en obrir el compte del banc és de riure. Totes les armes utilitzades a l'institut Columbine es van comprar legalment. • La tinença i l'ús de les armes estan emparats i són defensats per la Constitució. • Pressió de l'Associació Nacional del Rifle (NRA). • Vincles de l'administració nord-americana amb les empreses d'armament. • Arguments de l'empresa Lockheed Martin relacionats amb la importància d'aquesta per a l'economia local.